

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ ВАСИЛ ЛЕВСКИ „
С.ПОЛЯЦИТЕ ОБЩДЪЛГОПОЛ ОБЛ ВАРНА
ТЕЛ:0517-72-256 E-MAIL :haliladem@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР:ХАЛИЛ АДЕМ

ПЛАН

ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ
В ОУ"ВАСИЛ ЛЕВСКИ" през учебната 2017 / 2018 година

НАСТОЯЩИЯТ ПЛАН Е ПРИЕТ НА ЗАСЕДАНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СЪВЕТ С ПРОТОКОЛ № /
Състав на комисията: Катя Станчева

Членове:Татяна Стоянова
Мариана Рачева

I. Профилактични мерки за предотвратяване и противодействие на тормоза в училище.

1. Разясняване на понятието „тормоз“ с материали в час на класа и как,къде и на кого да споделим за случаи на тормоз .
2. Обсъждане в ЧК на начини за реагиране в ситуации на тормоз и органи и институции, които могат да им бъдат от помощ.
3. Ангажиране на УКБПМН и класните ръководители с осъществяване на този план.
4. Провеждане на анкета-въпросник за тормоза в училище (в началото и края на учебната година).

II. Дейности за справяне със случаи на тормоз в училище:

1. Дейности на ниво клас/класна стая:

- Организиране на беседи, дискусии и игра на роли на теми свързани с тормоза, като:
 - Какво е тормоз? Ненасилствени методи за справяне с тормоза и партниране между семейство и училище – за ученици от VII клас
 - Другостта като ценност- за ученици от IV,VI,VII клас.
 - Дискусия за ценностната система на днешния човек, неговите потребности, желания, емоции и мотивация – за ученици от VII клас.
- Използване теми от учебното съдържание по обществени науки, които да се използват за работа и анализ по проблема насилие, свързани с правата на децата, ценностите, социалните роли, функционирането на групите и институциите и т.н.;
- Индивидуални разговори с ученици и родители в ДЧК при случаи на тормоз в училище или съмнения за такъв.
- Беседа и запознаване с Конвенция за правата на детето.

2. Дейности на ниво училище:

- Разработване на план за противодействие на училищния тормоз ;
- Разработване на предложения за промени в Правилника за дейността на училището и обсъждането им с училищната общност, като към проявите на насилие се добави и понятието „тормоз“;
- Конфликтите и насилието – разглеждане на казуси и тяхното решаване през I-ви учебен срок за ученици от IV-VII клас.

- Провеждане на конкурси на тема "Не на кибертормоза" /рисунок, мултимедийна презентация/ през II-ри учебен срок за ученици от IV-VII
- Участие в благотворителни кампании и инициативи с цел развиване на качества и способности като: толерантност, съпричастност и добротворство;
- Подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа оценка е установено, че се извършва тормоз;
- Стимулиране на учениците да съобщават за случаи на тормоз.
- Използване на подхода връстници обучават връстници;
- Повишаване квалификацията на учителите за противодействие и справяне с тормоза в училище чрез специализирани тренинги за определени категории от работещи в училище за справяне с критични ситуации и други;
- Организиране на срещи с родители в актовата зала на училището за обсъждане и приемане на мерки за противодействие на училищния тормоз.
- Осигуряване на реални партньорства с външни организации и специалисти.;
- Интервенции от страна на училището в случаи на тормоз, според приетите правила:

Разграничаване и предприемане на мерки за отговор на училището при различни типове на тормоз:

- Ниско - еднократно нарушаване на правилата(еднократна проява, обида, подигравка и др. подобни);
- Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата;
- Сериозно – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, както на детето-жертва, така и на детето-извършител.
- Прилагане на конкретни подходи за прекратяване на ситуации на тормоз и реакции спрямо детето, упражнило тормоз, спрямо потърпевшия, както и спрямо наблюдателите.
- Предотвратяване на тормоза, чрез подкрепа на детето, което го преживява .
- Установяването на факторите, които са рискови за възникване на тормоз .
- Да се събира информацията относно :
 - 1.1 Дете, жертва на тормоз
 - 1.2 Дете, упражнило тормоз
 - 1.3 Деца, които помагат и подкрепят тормоза
 - 1.4 Децата наблюдатели
- 2. Взаимодействие и решаване на конфликти между ученици, учители, родители и училищно ръководство.
- 3. Създаване на единен регистър за регистриране на ситуации на тормоз в училището по изисквания на Министерство на образованието и науката.

Изготвил:.....

Катя Станчева

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ ВАСИЛ ЛЕВСКИ „

с.Поляците общ .Дългопол обл.Варна
тел. / факс ;0517-72-256 e-mail ; haliladem@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:.....
ДИРЕКТОР:ХАЛИЛ АДЕМ

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОУ"ВАСИЛ ЛЕВСКИ" учебната 2017 /2018година

Определение на понятието тормоз

Тормозът може да бъде дефиниран като системно лошо поведение, включващо вербална злоупотреба, психологически натиск или физическо насилие към друг човек. Той включва всякакви системни обиди, коментари или действия и обхваща всевъзможни форми на нелюбезности – от нарицателни, отлъчване и третиране до удряне и ритане, освен реален, може и да е виртуален. **„ИНДИВИДЪТ Е ТОРМОЗЕН ТОГАВА, КОГАТО ТОЙ/ТЯ Е БЕЗЗАЩИТНО ИЗЛОЖЕН ПРОДЪЛЖИТЕЛНО ВРЕМЕ НА МНОГОКРАТНИ И НЕГАТИВНИ ДЕЙСТВИЯ ОТ СТРАНА НА ЕДИН ИЛИ ПОВЕЧЕ ХОРА“.**

/Olweus,1993г./

1. Според характера на самия тормоз, той може да бъде:

- **Физически директен невербален** – когато жертвата е директно нападната;
- **Физически индиректен вербален** – когато насилникът кара друг да нападне неговата жертва;
- **Психически директен вербален** – когато жертвата е обект на обиждане и подигравки от страна на агресора;
- **Психически индиректен вербален** – когато насилникът кара някой друг да обижда и да се подиграва с неговата жертва;
- **Психически директен невербален** – когато тормозещият преднамерено мълчи заплашително, гледа злобно и агресивно жертвата си.

2. Определение на понятието училищен тормоз

Спецификата на училищния тормоз се характеризира със следните белези:

- Агресивно поведение с цел умишлено „да се вреди“.
- Прояви, повтарящи се „многократно и за продължително време“
- Неравномерно съотношение на силите/ най-уязвими са най-малките и най-слабите/

Успешна училищна политика за преодоляване на тормоза е възможна само ако има **устойчиво отношение на неодобрение и своевременни действия** от участниците в учебно-образователния процес.

3. Мерки за противодействие и намаляване на риска от училищния тормоз;

- Изработване на механизъм за противодействие на училищния тормоз , съгласно Заповед на Министъра на образованието, младежта и науката № РД 09-611/18.05.2012г.
- Разработеният механизъм е елемент от Стратегията за превенция на агресивно и асоциално поведение приета през учебната 2017/2018г.
- Публикуване на механизма за противодействие на училищния тормоз в сайта на училището
- Актуализиране на Правилника за вътрешния ред на училището в раздел : „Задължения на учителите“.
- Актуализиране на Етичния кодекс на работещите с деца
- Извършване оценка на тормоза в училище-анонимна анкета за насилието /в началото и в края на учебната година/

4. Начини за противодействие на училищния тормоз

- Избор на координационен съвет, който отговаря за планиране и координиране на усилията за справяне с тормоза

Председател:

Халил Адем Адем – директор ;

Постоянни членове:

- 1.Добринка Станева Станева – главен учител
- 2.Мариан Славов-Председател на УКППМН
- 3.Нурай Юсуфова Мустафова –родител
- 4.Хасан Али Хасан –кмет на населеното място

- Дейности на ниво класна стая/ паралелка /
Съгласно Плана за час на класа– разговори и обучителни тренинги за формиране на социални умения
- Обсъждане на презентация „ Стоп на насилието“
Теми за час на класа /съобразно възрастовите характеристики и спецификата на паралелките по предварително обявен график / Приложение №1/
- Предложение към учениците от всеки клас да направят собствени презентации на тема за тормоза в училище като помолят родител за съвместна работа
- Дейности на ниво училище:
 - Съгласно Годишен план на училището;
 - Обучителни тренинги за класни ръководители и преподаватели за разпознаване на деца претърпели или в риск от насилие.
 - Обучение на служителите и помощен персонал.
 - Поредно издаване на Алманах „Не на насилието“ с творби на ученици и учители от училище.Насърчаване за публикуване на собствен текст на деца претърпели насилие или направили опит „да възстановят щетата“
 - Анкета за насилието /представяне резултатите на Педагогически съвет/
- Дейности на ниво родители и училищна общност
Обръщение към родителите - с цел да бъдат мотивирани да направят предложения за училищни инициативи и мероприятия за противодействие на тормоза в училище
Анкета за родителите в сайта на училището за предложения и идеи за съвместни форми на противодействие на тормоза./Анкетата е в два варианта – анонимна и персонална/.

5. Процедури и алгоритъм при установяване на училищен тормоз

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Отговорни лица
Ниско нарушение на правилата	Прекратяване – изтъкване на нарушеното правило – налагане на съответната последица	Учител и класен ръководител
Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата	Протокол за тормоз – „възстановяване на щетата“ Разговор с родителите	Класен ръководител
Сериозно-злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето-жертва, така и на детето-извършител	Насочване към МКБППМ и полицията, ОЗД и община по силата на координационния механизъм; Протокол за тормоз – среща с родителите <ul style="list-style-type: none">- Възстановяване на щетата- Включване на учениците в допълнителни програми	Класен ръководител

6. Действия при установяване на училищен тормоз между учениците

Необходимо е умение да се разграничават случайте, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелска закачка. За целта трябва да се наблюдава поведението на децата и своевременно да научат, че закачката за някой, е неприятна или унижаваща достойнството за някой друг.

ВСЯКА НАМЕСА ИЗИСКВА ВНИМАТЕЛНА ПРЕЦЕНКА НА СИТУАЦИЯТА И НЕЙНАТА ТЕЖЕСТ.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз

- Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.
- В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.
- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап.

Ако са присъетвали други ученици, учителят ясно заявява, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз

- Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или училищния психолог.
- Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с детето. Важно е ученикът да разбере, че проблемът е в начина на поведение, а не в неговата личност и, че усилията са насочени да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не неговото наказание. **Ключов момент във възстановяването на щетата е самостоятелния избор за това, как да бъде**

- поправена грешката, как да възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевши от тормоза.

Трета стъпка: Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз

- Класният ръководител говори с детето, по възможност още същия ден.
- Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се.
- Предложение за включване в група за агресивно поведение или социални умения

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите

- Класният ръководител насърчава тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще:
- Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете.

7. Училищна система за насочване към други служби регистриране на ситуации на тормоз

Създава се регистър на училището за регистриране на случаи на тормоз между учениците.

Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от учителя, който е свидетел с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция.

Класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат съответни мерки като взаимодействат с родителя на ученика, учители, училищен психолог.

В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие Координационният съвет предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето“ по местоживееие и отдела за „Закрила на детето“, на чиято територия е училището, местните комисии за БПМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.